

NAPOMENE UZ PRIJEVOD
GENERAL TRADE RULES FOR THE SALE TO OVERSEA MARKETS

U drugoj polovici prošlog stoljeća javlja se potreba da se trgovački običaji u vezi s papirom reguliraju posebnim uzancama /primjerice Španjolska i Švedska 1898, Engleska 1899/.

Uzance su fiksirale tadanje običaje u trgovini papirom tako su osobito dale jasne definicije prebrojnih mjera /vidi "CPG - celuloza-papir-grafika" II, 2/3., 1962., str.45./.

Treba naglasiti da postojeće uzance u svijetu mnoge stvari principiјelno jednako tretiraju, ali postoje brojne razlike u definicijama, brojčanim vrijednostima kao i u nekim drugim nijansama.

Skandinavske zemlje, kojih je učešće najveće u svjetskoj trgovini celuloze i papira, preuzele su inicijativu u reguliranju prekomorskog izvoza i donijele "General Trade Rules" od 4.IV 1929.- U svojoj engleskoj verziji one su pomalo prerasle iz uzanca skandinavskih zemalja u uzance svjetskog značenja, a objavljuju se i u nacionalnim verzijama.

Uzancama se iznašaju mnogi prigovori, a mi bismo napomenuli da General Trade Rules imaju mnogo praznina, pa stranke moraju nastojati da ih ispune dodatnim klauzulama, kod čega je korisno konzultirati druge uzance, naročito zemalja uvoznica.

Kod nas su postojale zasebne uzance za papir Zagrebačke burze za robu i vrednote, koje su po zaključku burzovnog vijeća od 13. IX 1926. stupile na snagu 1.X 1926, a bile su sastavljene na osnovi "Bedingungen /Usancen/ für den Handel im Papieren an der Wiener Börse-Gültig vom 16.März 1912-/Wien, 1925, Verlag der Wiener Börsenkammer/", koje su i sada u Austriji na snazi.

Tvornica papira u Vevču /Ljubljana/, kao naš najveći proizvođač u svojoj grani, izdala je uzance "Splošni prodajni pogoji veljavni za prodaju vseh vrst papirjev in kartonov izdelanih u Papirnici Vevče" /Vevče, 31.V 1952./, kojima se, u pomanjkanju vlastitih, služe i ostali kod nas.

Napominjemo da mnoge zemlje, čak i veliki proizvođači papira, nemaju zasebnih uzanca za papir. Od zemalja u kojima postoje posebne uzance spomenut ćemo slijedeće:

U Ujedinjenom Kraljevstvu važe "British Paper Trade Customs" donesene 1899, revidirane 1906, 1922, 1934. Sporovi se rješavaju arbitražom prema Arbitration Actu 1899-1950, a u Škotskoj prema škotskim arbitražnim statutima /Part I., 3., /a/ /.

Ovim uzancama ne može se negirati i međunarodna vrijednost s obzirom na to da se u području negdašnjeg britanskog imperija uvriježio i engleski način trgovanja.

Slično se može tvrditi i za francuske "Code des usages de l'industrie et du commerce des papiers et cartons" od 1956. Prema tim uzancama sporovi se rješavaju pri Chambre Arbitrale de Paris /čl.32/. Za ove uzance može se napomenuti da su veoma detaljno razradjene.

U Saveznoj Republici Njemačkoj postoje "Geschäftsbedingungen der Papierindustrie des Bundesgebietes" /12.IX 1951./ izdane od Treuhandstelle der Zellstoff - und Papierindustrie e.V.- Prema čl.14 sporovi se rješavaju kod nadležnih sudova sjedišta prodavaoca. U slučaju da se prodavalac pojavljuje kao tužitelj, ima izbor između nadležnog suda svoga sjedišta ili sjedišta kupca.

Prema belgijskim "Conditions générales de vente des Papiers et des Cartons - Algemeene voorwaarden voor den Verkoop van Papier en Karton" čl.18 predviđa se ugovorna arbitraža.

Nizozemske "Verkoopsvoorwaarden" od Vereeniging van Nederlandsche Papierfabrikanten, deponirane kod Kantongerecht u Haarlemu /28.VI 1950./, predviđaju u čl.20 sličnu proceduru kao i belgijske uzance.

U Italiji postoje "Usi e consuetudini per la carta ed i cartoni" od decembra 1958. U njima se spominju samo tehnički sporovi koji se rješavaju kod Stazione Sperimentale per la cellulosa, la carta e le fibre tessili vegetali ed artificiali u Milanu /čl.9/.

U Švicarskoj postoje "Allgemeine Verkaufsbedingungen schweizerischer Papierfabriken" /1.VII 1954./ i "Allgemeine Verkaufsbedingungen schweizerischer Maschinenkartonfabriken" /1.VII 1957/.

U Portugalu Ministarstvo privrede izdaje propise za papir, koji se drugdje reguliraju uzancama.

U SSSR-u postoje "Osobyje uslovija postavki celljuloznobumaznoj produkcii, izdelij iz bumagi i kartona, lesohimičeskoj i gidroliznoj produkcii i lesohimičeskogo syr' ja /živicy i elkovoj serki/", koji su utvrdjeni Državnom arbitražom pri Ministarskom savjetu SSSR-a 30.XII 1959.br.UO-15.Ove uzance nemaju, kao druge, nikakvih tehničkih odredaba s obzirom na veoma razvijenu standardizaciju u koju ulaze mnogi detalji koji bi se morali regulirati uzancama.

Ovim kratkim pregledom uzanca u drugim zemljama, koji nema pretenzije na potpunost, htjeli smo ukazati kakvo je stanje u tom pogledu u svijetu. U prvom redu za bolju ilustraciju "General Trade Rules" kojega prijevod donášamo, a zatim, usput, budi rečeno, vjerujemo da će biti od koristi pri izradi posebnih uzanca za promet papirom za domaće tržište, kojih još nemamo.